

Jouluyö.

Enkelikuorot lauloivat ylistystä Ylimmälle ja niiden kirkkaita ääniä säesti luonto tummansyväällä soitollaan.

Oli jouluyö.

Seitsenhaarainen kynttilä paloi pöydällä, vieressä vanha raamattu avattuna Luukkaan evankeliumin toisen luvun kohdalla, mutta minä istuin keinutuolissa mietteisiin vaipuneena ja kuuntelin sydämessäni taivaallisia säveliä.

„Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa, maassa rauha ja ihmisille hyvä tahto!“

Kuinka monta kertaa olivatkaan nuo sanat kaikuneet jouluyönä näkymättömässä maailmassa: joka vuosi Jeesuksen syntymän jälkeen, – mutta oliko maassa vielä rauha? Oliko hyvä tahto jo syntynyt ihmisissä?

Näkymätön luonto ja henkimaailman olennot olivat nähtävästi paremmin ja elävämmin ymmärtäneet Jumalan tahdon! Ehkä jouluyö oli ainoa, mutta sittenkin aina se hetki vuodessa, jolloin ihmiset pysähtyivät riidoissaan, taisteluissaan ja sodissaan. Ja niin ei enkeleinkään laulu jouluyönä turhaan kaikunut . . .

Koputettiin mökkini ovelle.

Havahduin äkkiä unelmistani, mutta ennenkuin ehdin ajatuksissanikaan mitään arvella niin myöhäisestä vieraasta, avautui ovi ja kynnyksen yli astui pitkä, komea, valkopartainen vanhus, jonka kaareva nenä ja tummat, säihkyvät silmät osoittivat hänen kuuluvan juutalaiseen kansanheimoon.

Riensi häntä kädestä tervehtimään, sanattomana hämmästyksestä, jonka laatua en analysoinut.

– Saako matkamies hetkeksi levätä valoisassa ja lämpimässä tuvassa?

– Varmasti saa, sain vihdoin sanotuksi ja autoin turkit ja myssyt muukalaisen päältä.

Pyynnöstäni hän kävi istumaan keinutuoliin, ja minä kiiruhdin lisäämään puita uuniin ja puhalsin takkavalkean uuteen loimuun.

Kysymykseeni, enkö saisi tarjota hänelle jotain lämmintä, hän vastasi vastikään syöneensä ja juoneensa.

– Kun vain saan tässä hetken levätä luonanne ja jutella kanssanne, on kaikki hyvin, hän lisäsi, ja minä huomasin, kuinka soinnukas ja täyteläinen oli hänen äänensä.

Nyt hän pyysi minun istumaan pöydän toiselle puolelle ja sanoi:

– Te luette evankeliumia Jehoshua ben Josifan syntymästä. Te olette kristitty, ja minä olen, kuten arvannette, juutalainen.

Hän nyökkäsi minulle myöntävästi, vaikken ollut mitään virkkanut, ja jatkoi:

– Te luulette, että minä juutalaisena en usko Kristukseen ja etten pidä teidän Jeesustanne luvattuna Messiaana. Mutta eikö Jeesus nasiiri ollut juutalainen? Ja miksei hän minun puolestani ollut Messiaskin?

– Ken te sitten olette? kysyin hämmästyneenä, – olen todella aina ajatellut, että juutalaiset kieltävät Kristuksen.

– Minun persoonastani voimme puhua myöhemmin. Mutta ettekö tiedä, että juutalaiset aina ovat uskoneet Kristukseen? En tarkoita Messiasta – Kristus ja Messias merkitsevät molemmat „voideltu“ –, vaan Kristusta iankaikkisena Jumalan poikana. Messiakseen tiedätte meidän juutalaisten aina uskoneen ja yhä uskovan, mutta ehkette ole selvillä siitä, että meillä juutalaisilla on oma Kristuskäsitemme – toisella nimellä tietysti?

– Siitä minulla ei todellakaan ole aavistusta.

– Ja kuitenkin teille kristityille olisi erittäin opettavaista tuntea meidän Kristuskäsitemme. Oletteko kuullut puhuttavan Heenokin kirjasta?

– En kirjasta muistaakseni, mutta nimi Heenok tai Eenok tuntuu tutulle. Eikö hän ollut yksi vanhoista patriarkoista?

– Oli. Seitsemäs Aadamista lukien. Hän oli Jaaredin poika ja Metusalemin isä. Mutta tähän tunnette Uuden Testamenttinne huonosti, jos ette muista enemmän Heenokista. Juudaan kirjeessä viitataan nimenomaan Heenokin kirjaan, kun sanotaan: „Heistä on myös Heenok, Aadamista seitsemäs, ennustanut, sanoen j. n. e.“ Ja Hebrealaiskirje sanoo Heenokista itsestään: „Uskon kautta otettiin Heenok pois, jottei hänen tarvitsisi nähdä kuolemaa“, ja sitten Mooseksen kirjan mukaan: „eikä häntä enää ollut, koskapa Jumala oli ottanut hänet pois“, ja lopuksi Hebrealaiskirje vielä lisää: „sillä ennen poisottamistaan hän oli saanut todistuksen, että oli otollinen Jumalalle.“ Mooseksen kirja kertoo, että Heenok „oli elänyt jumalisesti“ ja oli poistuessaan 365 vuotta vanha. Tämä Heenok oli ensimmäinen juutalainen, joka ymmärsi Kristuksen, ja Heenokin kirja – oli se sitten kenen kirjoittama tahansa – kertoo Heenokin tiedoista ja näkemyksistä.

– Olen vallon hämmästynyt. Mitä tuo kirja sitten kertoo?

– Se puhuu Jumalan kuvasta, siitä ihmisestä, joka on ollut olemassa maailman alusta, joka on lähinnä Jumalaa ja jota enkelit palvovat. Hän on henki, joka liikkui vetten päällä, Matatron, joka loistaa taivaissa täydellisyyksien täydellisyydessä. Hän on myös „Suuret Kasvot“, Makroprosoopos, ja välistä Aadam. Hän on taivaallinen ihminen, Kabbalan Aadam Kadmon. Hän on Jumalan Poika, Logos, kosmoksen Kristus.

– Te puhutte kuin teosofi ja kabbalisti!

Vieraani hymyili.

– Enkö sitten ole teosofi, s. o. jumalantuntija? Mitä muuta kuin Jumalaa olen vuosisatojen vieressä etsinyt ja etsinyt?

– Vuosisatojen vieressä?

Vanhus huokasi syvään, mutta teki torjuvan liikkeen kädellään.

– Tai vuosien. Ikuisuudessa ei ole aikaa, hän sanoi eteensä tuijottaen.

Syntyi hiljaisuus.

– Todella, jos te juutalaiset uskotte tuolla tavalla, uskalsin lopulta lausua, – te todella uskotte ikuisen Kristukseen. Mutta miksi ette usko, että Kristus esiintyi Jeesuksena, että Jeesus siis oli Messias – vai uskotteko?

– Emme yleensä, se on totta. Useimmat juutalaiset vielä odottavat Messiaan tuloa.

– Mutta miksi?

– Sentähden että odotamme hänen tulevan kuninkaana.

– Mutta Jeesus oli kuningas!

– Niin, se on totta. Mutta kuinka monta taistelua olen saanut käydä, kuinka monta tuskaa kärsiä, ennenkuin olen totuuden nähnyt. Jeesus oli kuningas, taivaallinen kuningas – ei maallinen.

– Sen jokainen kristitty tietää.

– Älkää sanoko niin. Missä on se kristitty, joka tietää? Kristityt uskovat – ehkä jotkut ymmärtävät. Mutta jos he tietäisivät, he voisivat sanoa, kuka Jeesus oli.

– Kuka Jeesus oli? Mitä tarkoitate?

– Tarkoitan, kuka Jeesus oli, ennenkuin hän syntyi Jehoshua ben Josifina.

– Jeesuksen jälleensyntymisiä? Olen kuullut sanottavan, että hän oli Zarathustra, mutta mitä se meitä liikuttaa?

– Minua se suuresti liikutti. Jos Jeesus olisi ollut vain Zarathustra, ei se olisi minua juutalaisena liikuttanut. Mutta Jeesus oli enemmän kuin Zarathustra. Hän oli minulle juutalaisena enemmän – hän oli Heenok.

– Heenok patriarkka?

– Niin. Hän, joka jumalisuutensa tähden silloin jo otettiin pois, hän, joka silloin jo saavutti inhimillisen kehityksen huipun ja voitti kuolemattomuuden näkymättömissä. Jeesuksena hän toi kuolemattomuuden näkyväiseen maailmaan.

– Te tiedätte tämän?

– Niin, kuinka en sitä tietäisi? Minä sen ensinnä kielsin, mutta kun olin kamppailut satoja, satoja vuosia, menivät silmäni lopulta auki.

– Te olette siis kuitenkin. –

– Kuten aavistitte, n.s. vaeltava juutalainen, joka en Herraani tahtonut auttaa.

En osannut istua paikoillani. Minut valtasi sanomaton pelko ja vavistus. Kävin takkavalkeaa korjaamaan – vieras seurasi liikkeitäni katseellaan.

– Ei teidän tarvitse pelätä minua, hän sanoi, ja hänen äänensä oli yhtä surullinen kuin lempeä. – En enää kiellä Mestariani. Olen valmis tekemään mitä tahansa Hänen hyväkseen. Mutta „mikä tahansa“ ei ole minulle suotu. Olen vielä tuomion alainen. Minun täytyy vielä kulkea ja vaeltaa.

Tunsin pelkoni haihtuvan, häpesin sitä ja kysyin osaaottaen:

– Miksikä olette yhä tuomion alainen, kun ette enää kiellä, vaan tahdotte palvella?

– Tuomioni on nyt vapaaehtoinen omastakin puolestani. Miksi luulette minun tulleen teidän luoksenne tänä yönä?

– Ettekö sitä itse sanonut: levätäksenne?

– Se on totta, mutta minun leponi ei ole ruumiillista laatua. Ruumiini ei väsy. Sieluni se on, joka lepoa kaipaa. Sieluni – ah sieluni –

Ja kummallinen vieraani huokasi syvään.

– Eikö sielunne sitten saa lepoa? kysyin.

– Ei. Ei vielä. Ei ennenkuin Kristus on voittanut – voittanut niin monta tuhatta ja miljoonaa sielua, että Hänen jumalallinen kuningaskuntansa syntyy maan päälle. Sitä odottaen minun täytyy vaeltaa ja kulkea – ja joskus pistäytyä jonkun ihmisen luona, joka herättää toivoa silmissäni. Te ymmärrätte, etten Kristuksen voitolla tarkoita sitä, että sadat miljoonat ovat polvillaan Hänen kuvansa edessä ja huutavat „Herra, Herra“, vaan voitolla tarkoitan sitä, että ihmiset seuraisivat Hänen jälkiään ja täyttäsivät Hänen käskynsä. Tunteeko kristikunta edes Hänen käskynsä? Tietääkö se, mitä Hän on opettanut? Eipä näy hedelmistä. Ei ole miekka tuppeen pistetty, ei ole aseet taottu auroiksi, ei rakasteta vihollisia, ei olla vannomatta, tuomitsematta, rankaisematta, ei olla pahaa vastustamatta, ei olla naista himoitsematta. Ah, missä ovat kristityt, missä Jeesuksen seuraajat? Toivoton on vielä minun vaellukseni.

– Rakas, kunnioitettu vieraani, ymmärrän teidän tuskanne. Oh, kuinka mitättömiä me kristityt tosiaan olemme!

Mutta silloin vieraani nousi, ja nyt hänen kasvonsa säteilivät ilosta.

– Ei niin, poikani, ei yö sentään niin pimeä ole. Kuule, kuinka nytkin jouluyönä luonto onnesta laulaa. Vielä päivä koittaa. Tämä hetki on ollut minulle leppoisa. Sieluni on hetken levännyt. Minä näen, että sinun omatuntosi valvoo ja että sinun sydämesi tahtoo. Tee työtä, poikani, ja jää hyvästi.

Sen enempää emme sanoja vaihtaneet. Autoin turkit vanhuksen päälle. Hän kumartui ja poistui.

Minä istuin jälleen yksin mökissäni.

Oli jouluyö ja enkelit lauloivat ylistystä.

Mutta minä en toipunut hämmästyksestäni, ennenkuin seitsenhaarainen kynttilä sammui ja aamu valkeni.

P. E.